

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

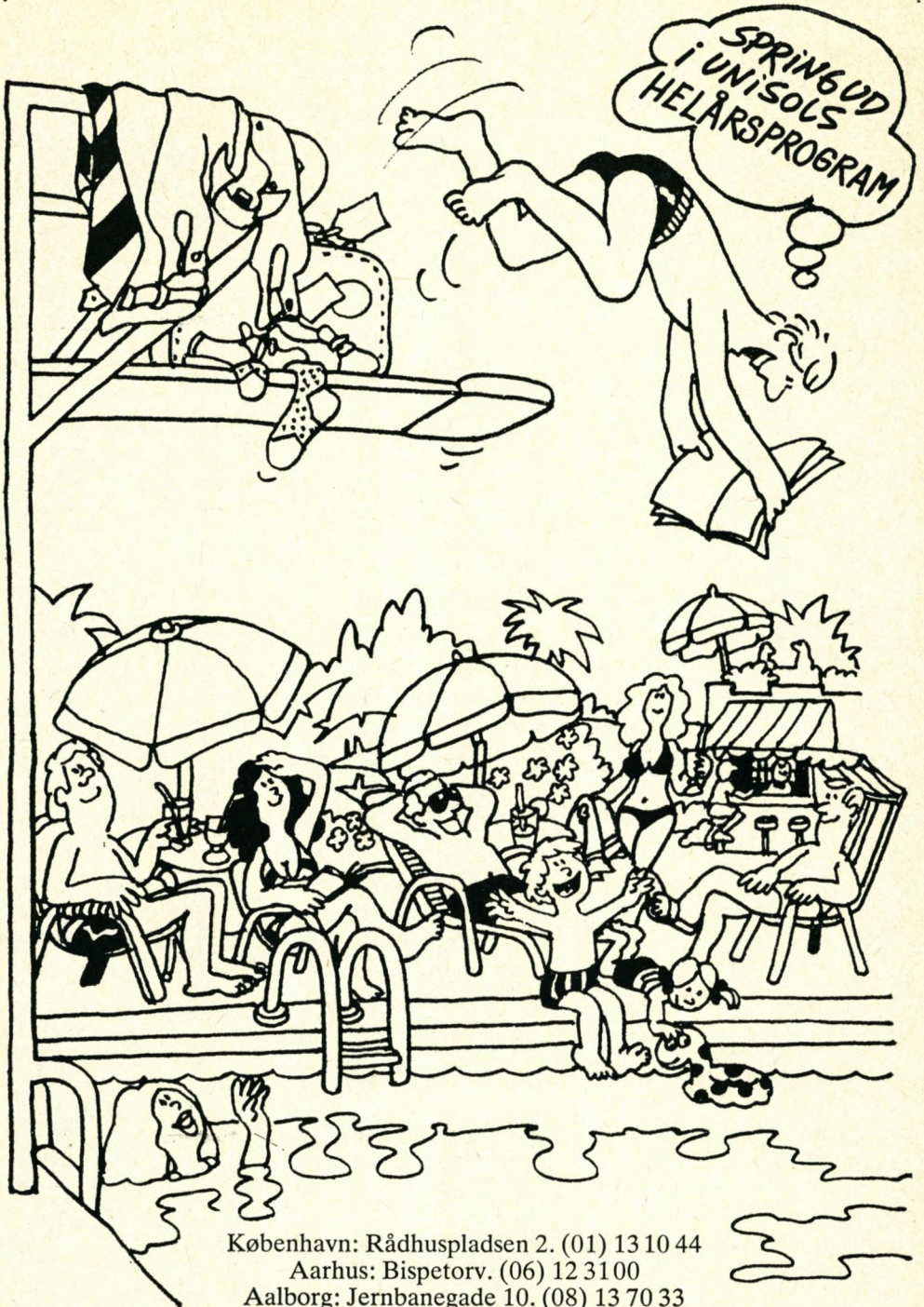
Maj

1978

Lektor Ove Christensen

* 11/5 1908 † 3/5 1978

København: Rådhuspladsen 2. (01) 13 10 44
Aarhus: Bispetov. (06) 12 31 00
Aalborg: Jernbanegade 10. (08) 13 70 33
Odense: Kongensgade 69B. (09) 1125 72

UNI SOL

C.W. Tom-Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

MAJ 1978

63. ÅRGANG

NUMMER 5

Lektor Ove Christensen

Lektor Ove Christensen døde onsdag den 3. maj, knapt 70 år gammel, og blev bisat ved en smuk højtidelighed i Sorø kirke lørdag den 6. maj, hvor sognepræsten pastor B. Nordberg-Hansen talte smukt og ægte, og rektor Østergaard bragte skolens tak for en lang og god indsats i skolens tjeneste.

Oplysningerne om lektor Christensens data er ikke mange i lærerafsnittet i Soranerbiografierne: født i København den 11. maj 1908, student fra Metropolitanskolen 1926, cand. mag. i matematik, fysik og astronomi 1932, og efter et kort vikariat ved Østre Borgerdydsskolen ansat som adjunkt ved Sorø Akademis Skole i 1932, udnævnt til lektor i 1949. Han døde på Ringsted sygehus en uge før sin 70 års fødselsdag efter nogen tids sygdom.

»Værnepligten« som inspektionshavende af-tjentes på »Vænget« 1934-35 og på hovedbygningen fra 1935-39 i østre fløj, derefter tøjinspektør fra 1939-53 og fra 1956 læseinspektør på »Vænget« i en lang årrække.

Han var en dygtig og krævende lærer, der gjorde meget ud af sin forberedelse og krævede nøjagtighed og punktighed af sine elever, hvad ikke alle satte pris på, men han var afholdt og respekteret af de fleste, og de, der kom ham på nærmere hold af lærere og elever, satte pris på ham for hans trofasthed, pligtfølelse og kærlighed til skolen, dens historie, dens elever, traditioner og alt, hvad der hører Sorø til.

Lektor Christensen interesserede sig levende for de enkelte elever, og gennem sin virksomhed inden for spejderbevægelsen, først som tropsfører for skolens spejdertrop fra 1932-34 og 1936-37 og senere som medlem af tropsrådet fra 1935-73 - i 38 år - sikkert Danmarksrekord! - og desuden i samme periode en

masse arbejde i spejderbevægelsens civile råd, der først afsluttedes i 1977, fulgte han godt med og bevarede sine gamle kontakter fra ungdommen og fik nye. Han øvede en stor indsats på dette område i al stillfærdighed, og man kunne altid være sikker på, at det, han havde med at gøre eller havde påtaget sig ansvaret for, blev gennemført til punkt og prikke.

På skolens bibliotek var han en meget trofast låner, der trængte i dybden i de emner, der interesserede ham. Et vidnesbyrd herom er hans artikel om skolens samlinger i Soranerbladet september 1977, der var manuskriptet til et foredrag, han holdt for skolens lærere i anledning af, at samlingerne skulle overflyttes til »Vænget«. God, grundig og klar besked fik man, men det har været et stort arbejde.

Skolen havde håbet på, at lektor Christensen ville have kræfter til i sit otium at hjælpe til med at ordne og opstille Hauchs samling af fysiske apparater i de nye lokaliteter på »Vænget«, hvor de langt bedre ville komme til deres ret, med sin store både faglige og historiske viden, der også omfattede den historiske fysik.

Lærernes læsekreds fortjener også at blive nævnt. I 30 år var lektor Christensen formand og sørgede for, at alt var i orden til tiden med den samme pligtfølelse som i alt andet, han havde med at gøre.

Han var ungarl! hele sit liv og kunne nok netop derfor ofre mere tid og interesse på sine elever, og takket være sin husbestyrerinde frøken Paula Kristensen, der gennem næsten 25 år var med til at skabe et hyggeligt hjem, først i Ingemanns Hus og derefter i Molbechs Hus og til sidst i Regensen, hvortil han flyt-

tede lige før jul sidste år, kunne han ofre sig for sine interesser.

I det sidste halve år, da sygdommen meldte sig og gjorde sig mere og mere gældende,

svandt kræfterne, det passede ham ikke, og derfor kan man måske sige, at døden kom som en befrielse.

Svend Ranvig.

Generalforsamlingen

Soransk Samfund holdt sin ordinære generalforsamling den 27. april 1978 på Hotel 3 Falke. Omkring 40 medlemmer deltog i generalforsamlingen, hvis dirigent i år for første – men nok ikke sidste – gang var landsretssagfører Harald Qvist (S 44).

Formanden Palle Taarnhøj (S 37) indledte med at mindes de i årets løb afdøde gamle soranere. Derefter aflagde han bestyrelsens beretning for det år, der var gået. Om bladet sagde han bl. a., at det havde det meget bedre, ikke mindst takket være mange gaver fra medlemmerne. Det blev oplyst, at Paul Rantzau (R 37) nu ønskede at trække sig tilbage som redaktør af Soranerbladet for at hellige sig andre påtrængende opgaver, og formanden takkede ham for 5 års stort og uegennyttigt arbejde. Det var lykkedes at få Svend Ranvig (S 35) til at overtage redaktørposten, hvilket var en stor glæde, da han har stor erfaring med slige sager og har nær tilknytning til de ting, der sker i og på Sorø. Formanden nævnte derefter mange soranske begivenheder fra året, og alligevel konstaterede han, at der ikke var sat meget nyt i gang. Han udtrykte tvivl om, hvorvidt det var muligt at få nogen til at komme til noget, da flere arrangementer i årets løb havde haft sørgelig ringe tilslutning.

Der efterlystes kommentarer og forslag, men beretningen godkendtes uden bemærkninger fra forsamlingen. Kassereren Sv. Kamman (S 27) fremlagde regnskab og budget, og Sv. Clausen (S 25) fremlagde regnskab for legerne – dvs. det gjorde han nu ikke, han fortalte i stedet en solstrålehistorie (se SB 1977:78).

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmerne, hvorfor man gik over til valg af bestyrelsesmedlemmer. Karin Mortensen (S 71) gik af på grund af fremskreden alder, og i hendes sted valgtes som juniormedlem Thomas Rasmussen (S 75). Tre medlemmer, nemlig Sv. Clausen, Bodil Wille Møller (S 66) og Thyge Winther-Jensen (S 54), kunne genvælges – og det blev de. Til den bestyrelsespost, der har stået ubesat siden Bjørn Bjørnestsads død, foreslog bestyrelsen Ole Perch-Nielsen (S 50), der valgtes – in absentia. E. Lüders Thomsen (R 32) genvalgtes som revisor.

Sv. Clausen fremlagde herefter fundats til maskinmester Frants Christoffer Bruuns legat. Han udtrykte bestyrelsens glæde over, at fundatsen var formuleret, så levetkapitalen kan angribes, hvilket vil kunne forhindre, at den galopperende inflation hastigt kan gøre de udbetalte beløb symbolske. Generalforsamlingen modtog med tak gaven.

Under punktet eventuelt berettede Sv. Clau-

sen, at han havde erfaret, at Henning Rechnitzer-Møller (S 08) i sin skoletid, da han var stedfortræder for organisten ved Sorø kirke, havde skrevet en aftensang, til hvilken han selv havde komponeret musik. Lektor Nordahl Svendsen oplyste, at skovrider Fritz Lorenzen (R 07) og hans kone netop denne dag fejrede krondiamantbryllup, og forsamlingen besluttede at sende parret en telegrafisk hilsen.

Til alles udelte glæde var Hotel 3 Falke ikke ramt af konflikten, så man gik til det gode smørrebrødsbord. Her talte Sv. Clausen for og om de afgående bestyrelsesmedlemmer, og han udtrykte en stor og varm tak til Bjørn Bjørnestad og Karin for deres arbejde for Soransk Samfund.

Ved kaffen causerede lektor Nordahl Svendsen, og læserne må bære over med ikke at få en nærmere gengivelse heraf; det lå l-a-n-g-t ud over referentens fysik-fatteevne, men den kan nu også være på et meget lille sted.

Bodil Wille Møller.

På Dammen fjerne Vogter gaar

En Aften i en Foredragsforening, da vi til Slut havde sunget »Fred hviler over Land og By«, spurgte jeg Læreren, som var Formand, om hvordan han, der mange Gange havde sunget for til den Sang, opfattede Ordene »Paa Dammen fjerne Vogter gaar«. Det havde han aabenbart ikke tænkt over, og han ymtede noget om, at man jo ikke kan gaa paa en Dam undtagen om Vinteren, naar der er Is! Hvorefter jeg forklarede ham, at der i gamle Dage var noget, der hed Blegdamme.

Blegdamsvej i København vidner jo endnu om Brugen af de gamle Blegdamme, og min Tipoldefar Dispatheur Johan Buntzen, der havde Ejendom i Nyhavn, havde tillige et Landsted, der hed »Vaseblegen«. Det laa paa Trianglen! Han var Fader til Fru Gyllembourg og altsaa Morfader til Johan Ludvig Heiberg. Nogle af Fru Heibergs Breve er dateret Vaseblegen.

Om Ingemanns Blegdam laa ved Sorø eller ved København kan næppe afgøres med Sikkerhed, men fra min Sorøtid omkring Aar 1900 erindrings jeg, der blev talt om, at der havde været Blegdam paa Græssletterne i Egevang, og derfra kunde den fjerne Vogters Sang en stille Someraften godt være hørt over Søen til Ingemanns Hus.

Poul Lorenzen.

Holberg-scene i Sorø

Da en gruppe mennesker startede Sorø Amatørteater på en stiftende generalforsamling for ca. 4 år siden, lå det i luften, at et af vore fremtidige mål skulle være at starte en Holberg-tradition i Sorø. Vi følte os alle inspirerede af det Holberg-miljø, som Sorø i så rig udstrækning byder på. Efter at gruppen havde arbejdet sig ind på hinanden i andre folkekære komedier, følte den sig i efteråret 1976 moden til den store drøm: At tilrettelægge, indstudere og opføre en Holberg-komedie! Vi havde udvalgt et af Sorøs aller-smukkeste tidsbevarede miljøer til scene: Amtsmuseets gård i Storgade. Der findes alt, hvad ønskes kan. Kulisser er helt overflødige i den gamle gård.

Vi udvalgte som det første stykke den morsomme komedie »Henrik og Pernille«, der jo byder på en mængde klassiske Holberg-ingredienser – intriger, forviklinger og en lykkelig slutning – men som samtidig er et forholdsvis let spilleligt stykke.

Alt mens indstuderingen stod på startede en gruppe piger med at sy tro kopier af Holbergtidens klædedragter. Bibliotekets bøger om tidens moder blev endevendt, og resultatet blev nogle smukke dragter i sarte velour-pasteller. Den første dragtprøve blev holdt, og det gamle ord, at »klæder skaber folk« måtte sandes i denne forbindelse. Aktørerne spillede med en helt ny glød, efter at de var kommet i stadsen!

Vi nærmede os hastigt premieren, og nu skulle et helt lille eventyr vise sig for os: Fra Eidsvoll, Sorøs norske venskabsby, kom et skoleorkester på besøg. Orkesterlederen indvilgede straks i at komme med hele orkestret på premieredagen.

Dagen oprandt. En trist, kold og grå morgen. Det øsregnede, og vi var overbeviste om, at det hele måtte aflyses. Men selv vejrguderne var indstillede på, at Sorø skulle have en ordentlig Holberg-premiere: To timer før forestillingen skulle begynde skinnede solen fra en klar, blå himmel. Publikum strømmede til; der var beregnet plads til 120 personer, men mange måtte stå. Orkestret viste sig at bestå af ikke færre end 70 musikere, så der var trængsel i den lille gård. Det blev en sand ønskepremiere. Tre forestillinger blev opført for fulde huse. Vi var lykkelige. Drømmen var realiseret.

Men det viste sig, at »Henrik og Pernille« ikke skulle hvile på laurbærrene. Det norske orkester tog tilbage til Eidsvoll og fortalte, hvad de havde oplevet i Sorø. Det resulterede i en invitation til Eidsvoll, hvor vi spillede én aften for et oplagt publikum. Ved en efterfølgende spisning rostes vor indsats. På spørgsmålet om alle nu havde forstået, hvad der var blevet sagt, svarede en af aftenens talere: »Ih, jo. Vi forstod både hvad aktørerne og suffløren sagde«!

Vort arbejde var faldet ud til alles glæde.

Det gav naturligvis mod til at fortsætte. Lyst til at skabe en årlig Holbergtradition.

I efterårssæsonen arrangeredes et weekendkursus, der dygtigt lededes af en ivrig Holberg-kender, Poul Christensen fra Bagsværd Amatør Teater. Vi stod nu rustet til en kommende forårssæson.

Vi har i år valgt Holbergs festlige komedie »Mascarade«. På nuværende tidspunkt er vi frigjorte af manuskriptet, er ved at indstudere scenegangen og ser med forventningens glæde frem til premieren i Amtsmuseets gård den 18. juni kl. 16. Vi spiller igen den 19. og 20. juni kl. 19. Hjertelig velkommen!

Sorø Amatørteater,
bestyrelsen.

PS: Billetter kan bestilles på Sorø Turist-bureau fra 5. juni. Tlf. (03) 63 02 69, kl. 9–17.

Fyens afdelingen

Efter at Odense Teater er blevet åbnet efter sket ombygning, har vi fynske soranere igen kunnet mødes der (2. december 1977) i anledning af Holbergs fødselsdag. Ikke fordi der kom så mange: Lund Jensen, Lind, Moth, Mylius, Jørgen Pedersen, Søndergaard og Teusch (og ikke mindst damerne). Men vi glædede os over den gode forestilling »Kat på et varmt bliktag«, og bagefter var vi på »Parkhotellet« til hyggeplatte. Det blev virkelig hyggeligt, understøttet ufrivillig komisk af, at restauranten kun havde 1 slags snaps at servere til »hyggeplatten«! –

Referat af vor fynske aktivitet kommer lidt sent frem, men alligevel! Nu skal vi snart til batøk hos Jens Møldrup.

E. Lind.

Den thottske gravhvælving

Cand. phil. Niels Jørgen Poulsen fra Nationalmuseet har i januar i år – som et led i de langsomt fremadskridende arkæologiske og antikvariske undersøgelser, sanerings- og restaurerings-arbejder i kirken – gennemført en undersøgelse af den thottske familiegravelse i krypten under Otto Thotts og hustrus, Birgitte Charlotte Kruses, marmorsarkofager i det gamle kapel i nordre korsarm. Alle gravkælderens kister – ni i alt – blev, bistået af graver Georg Madsen og et par af Akademiets folk, taget op og undersøgt. Syv voksne og to børn omfattende to og en halv generation i syttenhundredeårsperioden fra Frederik IV til Christian VII var stedt til hvile i krypten. Interessante detaljer kom for dagen. Den ældste kiste rummer liget af Otto Thotts mormor Anna Ramel, der døde i 1702. Kisten er dobbelt, og mellemrummet er udfyldt med byghalm fra sommeren 1701. Det bliver nu underkastet botanisk analyse, hvorved blandt andet høstudbyttet kan bestemmes og hermed bondens økonomiske vilkår for over 275 år siden! Ejendommeligt nok har Niels Jørgen Poulsen tidligere hos en københavnsk antikvitetshandler ved en tilfældighed fundet navnepladen til hendes kiste – stjålet fra graven uvist hvornår – den bliver nu sat tilbage på sin gamle plads. I fire andre kister ligger Ottos forældre, Tage Thott og Petra Sofie Reedtz, Ottos søster Anne Thott samt svigersønnen Christian Ditlev Rantzau. I Rantzaus kiste fandtes to bemærkelsesværdige guldringe: en meget fin rokokko-ring med fransk inskription samt en glat vielsesring – fremstillet af en kendt københavnsk guldsmed Peder Jacobsen Griis – med indgraverede initialer CST, der rimeligvis står for hustruens navn, Chri-

stine Sofie Thott, død 1782, hvis anonyme kiste også fandtes i krypten. Begge ringene vil efter endt undersøgelse og affotografering blive lagt tilbage, hvor de blev fundet. En voksenkiste indeholder formentlig de jordiske levninger af Ottos treogtyveårige datter Hedvig, og i to barnekister ligger to spædbørn, som han og hustruen mistede i 1738 og 1744.

De kulturhistorisk interessante kister er nu blevet antikvarisk undersøgt plus registreret og tidsbestemt. Såvel indholdet som alle vigtige detaljer i udsmykningen er affotograferet. For Niels Jørgen Poulsen er den rige figurudsmykning af særlig interesse, idet han tidligere har skrevet en afhandling om gørtlerarbejde på Frederik IVs tid. Så vidt muligt vil kisterne blive restaureret; om de vil blive tilgængelige for andre end specialister – adgangen til krypten er jo kneben – er et åbentstående spørgsmål. Det er Sorø Akademis stiftelse der i samarbejde med Nationalmuseet har foranstaltet undersøgelsen. Efter udarbejdelse af endelig rapport vil man om muligt fortsætte samarbejdet: andre krypter i kirken skal udforskes.

Det ville i den sammenhæng være ønskeligt, om man kunne sløjfe den grimme tilmurede krypt-»kasse« i Benedikts og Bernhards kapel og retablere den oprindelige gulvhøjde (se SB 1973: 11–12) – så ville Sorø kirke ikke alene få sit ældste og på mange måder interessante østkapel fra den katolske tid tilbage, og de smukke kister, der nu står højt til vejrs, ville ganske anderledes komme til deres ret.

Paul Rantzau.

Sorø lokalhistoriske arkiv

Sorø lokalhistoriske Arkiv har rundet sin 10. sæson. Den 8. juni 1967 tog Sorø's tidligere borgmester, civilingeniør Mogens A. Carlsen initiativ til nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skulle stå bag oprettelsen af et egentligt lokalhistorisk arkiv. Bibliotekar på Sorø Bibliotek siden 1962 Ellen Marie Lebahn har siden starten stået i arbejdsgruppe sammen med lektor *Luja Balslev*, der har været den drivende kraft bag arkivet, siden han holdt op med at undervise på Akademiet i 1972. Arkivets lokaleforhold har indtil for nylig været overordentlig problematisk, de er nu blevet bedre og bliver forhåbentlig tidsvarende, når udvidelsen af Sorø Bibliotek er virkeliggjort. Lokaler store nok til at de interessanteste af arkivalierne kunne vises frem i montere og rammer – en slags permanent udstilling – står på det lokalhistoriske arkivs ønskeseddel for slet ikke at tale om en læsesal til arkivstuderende! Den nødvendige arbejdskraft til arkivet er et stort problem. Lektor Balslev påpeger overfor Sjællands Ti-

dende den 4. januar 1977, at det er et enormt arbejde at få et sådant arkiv til at fungere og fungere tilfredsstillende.

Lønnet medhjælp kommer man ikke uden om.

Arkivet kan i dag præsentere en stor samling historiske dokumenter, og nyt stof kommer stadig til. Amtsmuseet lå inde med meget materiale, der straks kunne overflyttes til arkivet, men den største (testamentariske) donation var kommunebogholder *Oluf P. Olsens* (S 1911) store lokalhistoriske samling; det var især Alsted, Lyngø og Broby sogne, der interesserede ham, men også mere løseligt Fjenneslev, Bjernede, Slaglille og Sorø. En meget omfattende billedsamling – såvel prospektkort som egne fotografiske optagelser (glaspladenegativer!) – fulgte med, i følge Balslev en hel særsamling. Et *båndarkiv* er også under opbygning. Lektor *Ejvind Nordahl Svendsen* har for eksempel lovet at indtale sine erindringer.

Paul Rantzau.

Modtagne gaver til Soranerbladets drift

N. F. Bundgaard, Kastrup. F. Efsen, Søborg. Agner Helweg-Larsen, Nærum. Fritz Lorentzen, Næstved. Bent Quirinus-Jensen, Sorø. Bodil Marie Strarup, Sorø. F. Valeur-Nissen, Gentofte. Erik Velling, Nakskov. Alf Wennevold, Charlottenlund. A. E. Christensen, Vester-Skerninge. Henrik Elmquist, København Ø. Roland Jensen, Ry. Erik Mayntz Kierulff, Slagelse. Arne C. Kjær, København V. Mogens Kongsted, Gentofte. Poul Larsen, Saks-købing. Sofus Larsen, Holte. Otto Mackeprang, Charlottenlund. P. H. Pedersen, Charlottenlund. Carl C. Clasen, Næstved. Kim Sverre Hansen, Avlum. E. Kringelbach, Harlev. Chr. Gerhard Lind, København S. Fritsche Paaske, Lyngby. Palle Taarnhøj, Køge. Ejnar Thykier-Nielsen, Rungsted Kyst. Ernst Andersen, København F. Ove Drewes, Charlottenlund. Marie Lyngø, Valby. Ingrid Kirstine Nielsen, Fuglebjerg. Lars Tvede-Jensen, Slagelse. Kirsten A. Andersen, Sorø. Allan Hammershaimb, Ballerup. K. Ellebæk Petersen, Grindsted. S. B. Rasmussen, Sorø. Jan Weber, Charlottenlund. Fritz Andersen, Vordingborg. N. R. Andersson, Horsens. L. A. Balslev, Sorø. Jørgen Dam, Hellerup. S. Stevns Hansen, Sorø. K. M. Heilmann, Hellerup. A. Lundgaard, Sorø. Tage Lysgaard, København F. Aage Moth, Odense. Edith Petersen, Sorø. Erik Rasmussen, Kalundborg. Chr. Friedrich Bruun, Virum. Jakob Krarup, København S. Jørgen Olsen, Espergærde. Birgit Dyhr Pedersen, Roskilde. Erich Steenberg, Sorø. Knud Jørgensen, København V. H. Kerstens, Slagelse. Erling Krog, Sorø. C. Mylius Aarsø, Køge. Peer Kornbeck, Birkerød. Kjeld Rønhof, Hundested. F. Sodemann, Lyngby. Sv. Aa. Vistisen, Charlottenlund. Waage Beck, Vodskov. C. L. Borch, København V. Poul Damgaard, Holte. Peter Lovmand Hvid, Gentofte. C. J. Knudsen, København Ø. Flemming Lerche, Virum. Carl Emil Skerbek, Tommerup. Kjeld Hansen, Albertslund. M. N. Jul-Petersen, Hvalsø. Kjeld Friis Pedersen, Hvidovre. Erik Palm Petersen, København Ø. Jørn Borch Simonson, Børkop. H. Skodshøj, Viborg. Hemming Andersen, Sorø. Poul Andersen, Albertslund. Svend Nør-gaard Andersen, Hellerup. Kay H. Clausen, Roskilde. Hans H. Laier Frederiksen, Holte. Gunnar Holm-Petersen, Valby. Finn Bundgaard Larsen, Roskilde. H. S. Lindegaard, Hellerup. Torben Andersen, Brørup. P. E. Grønbech, Albertslund. Erik Kliim-Hansen, Nærum. H. J. Langkjær, Sorø. Poul Liebe, København V. Hans Birger Mitens, København Ø. Søren Stausholm, Gentofte. Frode Sand, Nørre-Åby. Aksel Anton Albrechtsen, Mørke. Kurt Breson, Birkerød. Mogens Brix Haupt, Charlottenlund. O. Stig Jørgensen, København F. Mogens Correl, Egtved. Christian Eriksen, Dragør. Svend Holst Frederiksen,

Munke-Bjergby. Kjeld Larsen, Sorø. Erik Bruun de Neergaard, Aalborg. Mogens Werner, Gentofte. Hans J. Andersen, Svendborg. Arne Lund, Nærum. Frode Dahl Nielsen, Kastrup. Olaf Krog-Meyer, Køge. Jørgen Brorson Pragh, Lyngby. Susanne Andersen, Sorø. Holger Frandsen, Lyngby. Dan Helstrøm, Greve Strand. Steen Johansen, Nærum. Poul Chr. Kann, Solrød Strand. Benny Karms, Køge. Iwan Krasilnikoff, Allerød. Vinnie Larsen, København V. Niels Erik Løgstrup, Birkerød. Morten K. Nielsen, Hvalsø. Per Fischer Paaschburg, Nørre Asminderup. Søren Waarst, Hilerød. Arne Blume, Glostrup. K. Kongshøj Kristensen, Esbjerg. H. Molin, Vedbæk. Lars G. Axelsen, København N. T. B. Dornonville de la Cour, Slagelse. Poul Thorkild Hansen, Odense. Niels Helleris, Ikast. Hans P. Mathiesen, København V. Knud Palm-Nielsen, København S. Edw. Suhr, København V. Thyge Winther-Jensen, Fredensborg. H. H. Scherfig Jensen, Gentofte. Vilhelm Magnussen, Tors-havn. Jørn Bodholdt Olsen, Hørsholm. Grete Rasmussen, Vedbæk. A. Stauning, Allerød. Erik W. Michelsen, Bakersfield, California. Dan Ibæk, Rønnede. Jens Dreyer, København K. Per Just Florman, København Ø. Arne Krog, Vedbæk. Nina Vestergaard-Pedersen, Slagelse. Leif Waagstein, Tors-havn. Poul Andersen, København F. Hugo Lehrmann, Hellerup. Tage Wadum, Vejle. Claus Grønne, Sorø. Axel Hansen, Roskilde. J. I. Raaschou-Nielsen, Rungsted Kyst. Niels Brohm, Fur. Frederik Palludan Windfeldt, Brønshøj. Jørgen Dégn, Virum. Mogens Eich, Sorø. Svend Erik Hansen, Sorø. O. Simonsen, Virum. Thorkild Waarst, Korsør. Wilhelm H. Varming, Brønshøj. Rita Højholdt Hansen, Vamdrup. M. Deichmann, Vejby. Mogens Lohse Friis, København Ø. Peter Kofoed, Birkerød. K. Bjørn Jensen, Maribo. Th. Fleuron Dahl, Nørre-Allslev. Bent Hagemann, Pandrup. Karsten Hvidkjær, Dragør. Stig Husted-Andersen, Rungsted Kyst. Hans Jørgen Olsen, Herning. Ib Refn, Charlottenlund. Hans L. Stubbe Teglbjærg, Sorø. Erik Efsen, Værløse. Ole Mitens, Fåborg. Carl Wessmann, Vordingborg. Eric Jørgensen, Tommerup. Henning Lund, Sorø. Carsten Sørensen, Skive. Henning Miilmann Petersen, Snekkersten. Mogens Harder, Birkerød. Steen Juul-Møller, Borås. Carsten Vagn-Hansen, Åbenrå. Mogens Bach, Rungsted Kyst. H. Thranow, Vedbæk. Hans Wisborg, Valby. Erik Hammerich Damm, Esbjerg. Sigurd Møller, Kjellerup. Fl. Starcks, Holte. Eggert Georg Hansen, Fuglebjerg.

I alt modtaget fra 1.1.1978 til 10.4.1978 kr. 7.780,-.

Et par notater

Et par »notater« til april-nummeret af Soraner-Bladet kan måske være af interesse. Først forsidebilledet: Dette sving på Banevejen, som jeg har kendt siden 1911 (Gemzøe gik ud det år, jeg kom ind), hed i min Sorø-tid »Borgmesterens øjne«. Hvis man ser nærmere til, skimtes i fortovets bagkant 2 lygter – den eneste belysning på hele Banevej på den tid! Hvilken borgmester, der har lagt navn til, ved jeg ikke, men jeg formoder, at en borgmester i sin tid har sørget for opsætningen af bemeldte lygter. Jeg husker ikke lyslegemernes art, men det har næppe været elektriske pærer! – Næste punkt: Per Sallings artikel om »Begravelse«. Da jeg ikke har læst bogen, er det ikke selve artiklens emne, jeg vil ind på, men der står: »Husk at det oprindelige formål med overskæringen var at slippe ud i skoven og smugryge i fred«. Det må vist bero på en erindringsforskydning! Jeg har altid hørt, at »overskæringen« var en tradition fra 1850-erne, da togene begyndte at køre mellem Roskilde og Korsør. Da gik man ud til overskæringen, en niveauovergang over banen lidt øst for stationsarealet, og så på vidunderet. Hvor- når denne tradition med, at det skulle ske den 30. april om aftenen, er opstået, kan jeg ikke oplyse, men i min tid foregik det denne aften på dette sted. Man lagde Phønix-knappen på skinnerne, og en sådan fladtrykt knap havde vi allesammen. Rygning var også »tilladt« den gang, d. v. s. Slæveren og Snyderne holdt sig væk! At gå i skoven om aftenen for at ryge, gjorde vi jo hver dag! –

Så er der historien om gedeboller! Jeg kan oplyse, at jeg har en fra 1918, der har ligget i en skuffe siden! Den er nu lidt »mølædt«, men ellers helt ok! – Har Svend Frandsen (R 1915) ikke oplyst, at Frederik Nygaards digt »Splejs« omhandler daværende adjunkt Gad, lektor Ole Gads far? Jeg kan næppe tro andet, da hans øgenavn jo var »Splejsen«, bl. a. lærer i tysk – og hurtig til spanskrøret, men som regel kun på overarmen – ikke i »den anden ende«.

»Academy Shorts«: I min Sorø-tid blev hele skolen, gymnasiet m. v. opvarmet med brændte. Der var kakkellovne overalt: i klasseværelser, »Salene«, elevværelserne i øverste etage, (der skete indfyringen fra gangen, og kakkellovne var dækket med en aflåst ståltrådsdør, for at de »satans« unger ikke skulle kunne lave hundekurser!). Det var en almindelig »straf«, at kammerduksen beordrede kammer-

fuksen op og danse på kakkellovnen, hvis han havde glemt at fylde vand i den fordampningsbeholder, der var oven på ovnen! »Dansen« skulle selvfølgelig ske på strømpesokker! Det var altså ikke blot på grund af 1. verdenskrig, at man udelukkende brugte brænde. Det var den *almindelige* opvarmingsmetode!

– Jeg mener aldrig at have set noget i Soranerbladet om den »frygtelige ildebrand« i Sorø. Jeg mener, det må have været omkring 1912–14, at H. A. Hansens store købmandsgård i Storgade, der gik igennem til Rolighed, gik op i luer! Det var et mægtigt bål, som medførte hidkaldelse af Københavns Brandvæsen, da byen stod i stor fare for helt at brænde af. Såvidt jeg husker, fik vi fri i læsetiden for at overvære »skuespillet«, gnisterne regnede ned over kirken og skolen, og jeg husker, vi var ude på Landstationen og se Københavns Brandvæsen ankomme pr. ekstratog! Det var hestetrukne dampsprøjter, og det gik i strygende galop ind ad Banevejen, så gnister både fra hestesko og kedel stod om ørene på os! Dampsprøjten blev anbragt nede ved søen, omtrent ud for Ingemanns ø, og så blev slangerne lagt op gennem Alleen og om ad Rolighed. Det var lige noget for os knægte at se på! Det var samtaleemne i flere dage! Hver havde jo sine iagttagelser at berette om. Københavns brandvæsen reddede Sorø!

De hjerteligste soranske hilsner

H. Kerstens (S 1918).

Borgmesterens øjne

Gemzøes Foto af Banevejen i Soranerbladet Aprilnummer er fremragende. Ser man nøje til, kan man skimte 2 smaa Lygter paa Træerne til venstre i Svinget: »Borgmesterens Øjne«.

Nu er der elektrisk Lys paa Banevejen, og Lygterne er fjernet, men endnu ser man paa et Par af Træerne Mærker efter Lygternes fastgørelse. Hvorfor lod man dog ikke de gamle Lygter sidde? De repræsenterede et lille Stykke Sorøhistorie.

Hvorfor kaldtes de Lygter »Borgmesterens Øjne«? I min Sorøtid, Student 1905, vidste alle det, men ved at spørge mig for, har jeg erfaret, at det er gaet i Glemsel.

Banevejen var oprindeligt helt mørk, og en bælgmørk Aften gik Borgmesteren sin ensomme Gang fra Stationen til Byen. I Svinget gik han lige ud og endte i Vand og Mudder i Flommen, hvorefter han lod de to Lygter sætte op paa det farlige Sted. Poul Lorenzen.

Redaktøren flyttede den 1. marts 1978 fra Ålsgårde og søger varig bopæl helst på det københavnske Frederiksberg. Da jeg er alene, er mit behov beskedent (1–1½ værelse). Jeg larmer ikke!

Adresse p.t.: c/o Bergsøe, Bülowsvej 24, 1870 København V.
Tlf. (01) 31 87 31.

Soranske skydeskiver

I 1819 meldte en række kendte borgere fra Sorø og omegn sig ind i det nystartede »Slagelse bestandige Fugleskydeselskab«. Det var skik, at den skydebroder, der blev fuglekonge, året efter afleverede en malet skive med et motiv efter eget valg. Der er bevaret 96 af disse skiver, og Sorø er pænt repræsenteret på dem*. I 1844 blev kammerherre C. L. Ste-mann, der var amtmand over Sorø amt fra 1827 til 1847, fuglekonge i Slagelse og afle-verede året efter en skive med motiv fra Sorø sø med Akademiet i baggrunden. Da købmand H. P. Nielsen var blevet fuglekonge i 1866, lod han også male en skive med et tilsvarende motiv. Bag Akademiet ses kirken, men uden tagrytteren, der først blev sat op i 1871. Molbechs hus, rektorgården og gymna-siets bagbygning, der blev opført i 1855, ses også. *Carl Emil Jæhnigen*, organisten og sang-læreren på Akademiet fra 1883, der blev fugle-konge i 1871. Endelig lod dyrlæge A. F. Jørgensen, der blev fuglekonge i 1882, male en skive med søen og Akademiet. Søen er her af kunstneriske grunde »skrumpet ind«, så akademibygningen kan ses på nærmere hold. Sorø og Omegns Avis, der anmelder bo-gen udførligt den 10.11.1976, tilføjer: »Det hører til sjældenhederne, at en så stor sam-ling billeder, malet over en periode på 117 år, er bevaret intakt, men rundt om i Danmark hænger der delvis i offentlige lokaler og dels på museer mange fuglekongeskiver. De udgør et værdifuldt kildemateriale, der ved nærmere udforskning vil afsløre mange lokalhistoriske data«.

Enhver soraner bør tage dette til efterret-ning. Vær på vagt! Måske gemmer der sig et eller andet sted, i ind- eller udlænd, offentligt eller privat, et billede (maleri, tegning eller fotografi) med et ikke før gengivet soransk motiv af stor lokalhistorisk interesse. Ethvert »fund« bør meddeles til rette vedkommende: Sorø Akademis Bibliotek eller Sorø lokalhisto-riske Arkiv.

Paul Rantzaau.

* »Menneske og miljøer i det gamle Slagelse. (Slagelse Centralbibliotek 1976). 84 sider. 164 illustrationer delvis i farver.

Gamle soranere

Soransk Samfund lykønsker følgende kamme-rater, der har rund fødselsdag i juni 1978:

3. Overforvalter Geert de Place (f. 1928), Rastestedet 1, 3500 Værløse.
6. Direktør Ole Bendz (f. 1918), Dantes Plads 4, 4., 1556 København V.
8. Repræsentant Marius Humle (f. 1888), Friservej 6, 2920 Charlottenlund.
9. Læge Flemming Borch Jensen (f. 1928), Kløvervænget 26 C, 1., 5000 Odense.

10. Forsikringsdirektør Carl Højbjerg Fre-deriksen (f. 1928), 1007 King Drive, El Cerrito, California, U. S. A.
12. Kasserer Preben Pilemann (f. 1918), Thi-esensallé 15, 4220 Korsør.
15. Læge Jørgen Loller (f. 1928), Lillevangs-parken 19, 4200 Slagelse.
15. Advokat, vicekonsul Ole Olsen (f. 1928), Parkvænget 13, 2820 Charlottenlund.
15. Forfatter, mag. art. Bjørn Poulsen (f. 1918), Johannevej 11, 2970 Hørsholm.
16. Afdelingsbestyrer Christian Stapel (f. 1903), Ulrikkenborg Plads 1, 2800 Lyng-by.
18. Handelschef Arne Hansen (f. 1918), Hol-ma Hodda, Nørresand 16, 3760 Gudhjem.
18. Civilingeniør Chr. Mourier (f. 1918), Rødbjerggård, Havreholm, 3170 Horn-bæk.
19. Kasserer Kai Roy Frandsen (f. 1903), Samsøgade 2, 2100 København Ø.
20. Skovfoged Karl Geleff (f. 1888), Dybbøl Banke 24, 6400 Sønderborg.
21. Michael Segelcke (f. 1908), »Alsacia«, Ave. Xavier de Almeida 148 Anapolis, Go., Brazil.
23. Forstander, cand mag. Frede Bording (f. 1908), Øster Søgade 88, 2100 Kbh. Ø.
23. Bogtrykker Jens Bastue Jacobsen (f. 1908), Øster Søgade 30, 1357 København K.
24. Politiassistent Hans Jørgen Stage (f. 1918), Ved Kløvermarken 10, 2300 Kø-benhavn S.
26. Grosserer Hilmer Nytoft Pedersen (f. 1908), Baunegårdsvej 78, 2900 Hellerup.
29. Fru Else Hovman (f. 1928), Kristianagår-den, Dalviksberg, S-790 14 Runnvika, Sverige.
30. Fru Esta Holm-Nielsen (f. 1918), Eugen Warmings Vej 9, 8000 Århus C.

B. W. M.

Mogens J. Clausen (S 1926), der for-nylig som 70-årig har måttet vige embedet som amtmand over Roskilde amt, er fra den 16. april 1978 at regne udnævnt til kammer-herre.

Niels Hvass (S 1959) har grundlagt, ejer og driver det firma, »Sitas«, der nævnes i SB 1978: 23 i forbindelse med »Træbevaring«. Hvass nævnes i anden forbindelse side 21.

K. K. Steincke (S 1899) giver i sine erin-dringer »Også en tilværelse« et herligt skuds-mål af *Carl Emil Jæhnigen* (1844-1910), der fra 1883 og indtil sin død var lærer i sang og musik ved Akademiet. »Søvnig var jeg i høj grad om morgenen«, skriver Steincke, »specielt

i 4. klasse, hvor jeg befandt mig, da æren som forsanger ved morgenandagten timestes mig. Det kneb derfor undertiden med at »falde ind« straks. Således gik det en dag lidt trent med at komme i gang med at »lovsynge Herren den evige Konge med Ære«. Heldigvis var Jæhningen, impulsiv og ivrig som han var, dog på sin post og råbte højt og tydeligt: »Knald i, for Satan!« En uægtelig noget ejendommeligt optakt til lovprisning af netop Vorherre. Jeg kunne også tydeligt se på rektor, at han ikke billigede den. I øvrigt var Jæhningen en fuldendt tekniker med hensyn til at bande«:

Ulla Thyring, mag. art., direktør for Herning Museum, har sammen med dr. phil. Erna Lorenzen fra tekstilafdelingen i Dan gamle By i Århus skrevet en bog – »Folketøj« – hvor fællestrækkene i sidste århundredes folketøj fremhæves »selv om folk dengang sikkert har været lige så forskellige som folk i dag«. Det er især indenfor hovedtøjerne, man finder et særpræg, der karakteriserer Danmarks regioner. Billederne af sidste århundredes folketøj er ikke ukorrekte, men de repræsenterer ikke den hele og fulde sandhed – kunstnerne lånte og stykkede sammen! »Der er ikke forsket meget i folketøj endnu, og den fulde sandhed om, hvordan folk så ud, får man næppe. Snapshots eksisterede ikke, kun de opstillede billeder ...«. (Politiken 18.3.78).

Frederik Vermehrens (S 1843), Christen Dalsgaards (tegnelærer ved Sorø Akademi 1862–92) og Julius Exners (1825–1910) produktion som genemalere analyseres af kunsthistorikeren mag. art. Marianne Zenius i et vægtigt værk »Genremaleri og virkelighed«, udgivet af Lokalthistorisk Afdeling, Københavns Universitet, og anmeldt i Dagbladet den 4. december 1976. Vermehren, Dalsgaard og Exner var alle født i 1820'erne, de besøgte Kunstakademiet næsten samtidig, fik den samme uddannelse og ... er lige lidt til at stole på, når de skildrer vore oldeforældres hverdag!

Marianne Zenius er kommet til det resultat, at genemaleriernes værdi som realistisk beskrivelse af situationen fra datiden i mange tilfælde er tvivlsom, og at der i tidens løb er gjort for ukritisk brug af disse billeder som illustrationsmateriale. Almuellivet var anderledes end kunstnernes gengivelser.

Forfatterinden har grundigt gennemgået til mindste detalje de pågældende kunstneres produktion og livshistorie, støttet af kunstnernes breve, skitsebøger, gennemgang af arkiver og samtaler med gamle folk på steder, hvor kunstnerne virkede. Det viser sig, at malerier, der kan henregnes til den national-romantiske kunst, ofte er sammenstykkede på atelieret på grundlag af skitser fra forskellige miljøer, ja endog fra forskellige landsdele.

Mindst synes Frederik Vermehren at have ændret ved benyttede interiører. Dog viser et studie til »Reservesoldatens afsked«, at et mørkt panel i det endelige billede er blevet forvandlet til en hvid væg. Ellers ændrede han

ikke meget på interiørerne, men malede det, han så, selv om den kunstneriske bearbejdelse ikke kunne undgå at ændre totalindtrykket temmelig meget, skriver Marianne Zenius.

Med hensyn til Christen Dalsgaard, der stammede fra Krabbesholm ved Skive, skriver Marianne Zenius, at hans traditionelt indrettede interiører er sammenkomponerede som Exners, men han har undgået dennes mange fejl, så det er vanskeligt at påvise, at han også sammenblandede elementer fra flere områder. Dalsgaard arbejdede i høj grad ud fra skitser og studier, han havde udført i ungdomsårene, dels fra hjemegnen Salling, dels fra Sjælland, hvor han især havde opholdt sig på Stevns.

Ernst Mentze (1914) bragte i Dagbladet den 1. november 1977 en læseværdig artikel om »den galante, livsglade og forfinede kærlighedsdigter«, verdensmanden Publius Ovidius Naso (43 f.-17 e. Kr.) – nok bedre kendt under sit dansk-tyske navn »Ovid« – der levede i det tidsafsnit, hvis blodige politiske intriger skildredes og spillede så fremragende i den engelske TV-serie baseret på Robert Graves »Jeg, Claudius«, der formåede at binde hele nationen foran røntgenalteret hver onsdag gennem uger og måneder. Typisk for vor tids perverse kredsen om vold, sexualitet og grovkornet pornografi, er det troligt nok ikke mindst dette aspekt i serien, der har betinget en del af succesen – langt mindre dens kummerlige slæt af tidens langsliv, i hvilket netop *Ovidius* spillede en rolle »persona grata ved hoffet, blandt brødre i Apollo og i omgang med kejserstadens letlevende ungdom af begge køn, hvor tilbøjeligheden til promiskuitet gjorde sig gældende. Digteren færdedes også gerne i selskab med »de sarte piger«. Måske var det dem, som bedst værdsatte og forstod den elskov, om hvilken Ovid skrev sit udødelige læredigt »Ars amatoria« »Elskovskunsten«, på dansk ved Walt Rosenberg. De letfærdige vers, der gjorde stormende lykke, og over for hvilke kvinderne følte en pikant gysen, blev post festum, ti år efter deres første offentliggørelse, erklæret for pornografi. Straffen herfor var et strengt kejserligt edikt, i følge hvilket digteren forvistes til soldaterlejren »Tomi«, ved den øde Sortehavskyst. Selvherskeren Augustus' den fuldendte hylers syn havde ændret sig over for den populære digter og hans arbejde. – Mange forskere har beskæftiget sig med den egentlige grund til denne kejserlige unåde. Nærmest er vel den, at dommen og deportationen har været et værn mod videre udbredelse af en intim viden, som Ovid var i besiddelse af, eksempelvis flere giftmord og erotiske skandaler. Her har man i første række nævnt kejserens kønslige forhold til datteren Julia, som i øvrigt senere blev forvist fra hoffet på grund af sin usædelighed. Også kejserindens mange elskere har været kendt af Ovid. – For dette har kærlighedsdigteren måttet bøde. Han forlod sit hjem og sin tredje og bedste hustru samt børnene:

»Hjem og kære og alt, som giver livet værdi, venner forlade jeg skal...«.

— *Ovidius* blev netop *ikke* »Claudius-tidens glemte digter«, som *Dagbladets* overskrift så fejlagtigt proklamerer og som Mentzes tekst netop klart modsiger: han huskes og læses — endnu 2000 år efter. Han døde i forvisning til et datidens »Sibirien«, nutidens rumænske havneby Constanza beskrevet af H. C. Andersen i et rejsebrev, og i hvis antikke ruiner Mentze har dvælet og tænkt på kærlighedsdigteren, hvis sidste hvilested ingen kender.

P. R.

Per Løvetand (R 1944), arkitekt M.A.A., giver i Politikens kronik den 3. april 1978 »nogle logmærker fra et krydstogt i Spiser til en livsform«. Det er en nyudkommen forskningsrapport om alternative samfundsforsøg — med afstikker til regeringens nye organisationsplan for den fremtidige forvaltning af Christiania.

Dødsfald

PER ULRICH (R 1918)
4. juli 1907 — 24. marts 1978

H. C. ANDERSEN (1922)
17. marts 1909 — 26. marts 1978

POUL GEMZØE (R 1911)
23. juni 1894 — 29. marts 1978

CARL VEISTRUP (S 1908)
20. august 1890 — 2. april 1978

NICOLAI LICHTENBERG (S 1934)
21. februar 1915 — 8. marts 1978

EINAR HANSEN (R 1917)
19. januar 1901 — 7. april 1978

BØRGE E. WENDT LAURSEN (1922)
20. september 1905 — april 1978

OTTO PALUDAN-NIELSEN (S 1922)
22. januar 1903 — 20. marts 1978

CARL CHRISTIAN CLASEN (S 1921)
8. april 1903 — 23. april 1978

OVE CHRISTENSEN, lektor
11. maj 1908 — 3. maj 1978

AAGE HELLMERS (R 1901)
17. oktober 1885 — 16. april 1978

Med Aage Hellmers døde den sidste af realistskolen 1901.

Mine samtaler med ham for ca. 8 år siden, da han hjalp os med Soraner-Biografierne, hører til mine gode oplevelser. Han var meget slægtsinteressert og havde samlet mange værdifulde oplysninger om familierne Hell-

mers og Henningsen, som han beredvilligt lod os få. Hans slægtsforbindelser med en række andre soranere vil fremgå af familieoversigterne HELLMERS, KNUTH i Soraner-Biografierne 1822–1900 (1977: 548 og 559).

Aage Hellmers' virke, efter han for ca. 20 år siden trak sig tilbage fra forretningslivet, var især helliget Valby kirke, hvor han var kirkeværg og kasserer og i mere end 50 år medlem af menighedsrådet. Han fortalte, at han glædede sig over, som regnskabskyndig, også at kunne hjælpe flere af familie- og vennekredsens ældre medlemmer med regnskaber, budgetlægning, selvangivelse og andet djævelskab.

Jeg husker Aage Hellmers som en god og elskværdig fortæller, som det var en glæde at være sammen med. Han var — for at bruge et måske lidt antikveret udtryk — en fin, ældre herre af den gamle skole.

A. Kann Rasmussen.

Academy Shorts

Apropos fyring med træ: Påstanden, at Sorø Akademi var miljøbevist, før det blev moderne (SB 1978: 43), skal ikke modsiges, for det *er* rigtigt! Blot synes journalisten i *Dagbladet* ikke at være klar over, at brænde har været brugt til opvarmning uden tvivl siden klostertiden, hvor munkene havde varmerestue i kalfaktoriet, omtrent der, hvor spisesalen nu er. Og siden da har de forskellige bygninger på stedet været opvarmet med brænde i kakkellovne, hvilket har givet rygskader for dem, der har måttet slæbe brænde op på de forskellige etager. Gamle elever husker sikkert Løvgren med den store, tunge »rygsæk«, når han møjssommeligt bevægede sig op ad østre trappe med brænde til alumnatet. Sidst i 30'erne blev der endelig indlagt centralvarme, og kedlerne i Avlsgaarden anvendte udelukkende brænde, til oliefyringen blev indført i 50'erne af økonomiske grunde; oliefyringen bliver formodentlig kun en døgnflue, mens brændefyring i fremtiden stadig vil kunne klare problemerne.

H. F. - kursus ved Sorø Akademis skole vil i følge Sjællands Tidende 6.4.1978 ikke blive

oprettet i år. Der har kun meldt sig ca. 15 ansøgere, og det ligger langt under, hvad der kræves for at kunne oprette H. F. Man går nu i princippet ind for, at H. F. oprettes, hvor der kan blive tre klasser, fordi der så er bedre valgmuligheder, siger rektor Østergaard til bladet. Af de modtagne ansøgninger er der en halv snes stykker, vi kan henvise til Slagelse, hvor der antagelig oprettes tre klasser. Befolkningsgrundlaget i Sorø er for lille til, at vi kan køre med H. F., siger rektor: Det har jeg ment hele tiden, og jeg var i virkeligheden overrasket over, at vi fik H. F. i 1976. Vi kan bære et 5-sporet gymnasium, og hvis vi fik noget af Ringsted med, kunne vi med lethed bære et 5-sporet gymnasium. Hvis vi fik bedre busforbindelser til Dianalund og områderne sydpå, kunne vi oprette seks gymnasieklasser, men trafikforholdene i Sorø er yderst slette.

Lærerne blev lokket ud på Sorø søs kolde vover, da 3g.erne på Akademiet fejrede sidste skoledag. Med kolde øller som lokkemad blev lærerne sendt på ro-tur til Ingemanns ø, hvor belønningen var gemt. Imens stod eleverne og heppede, klædt ud på festlig vis. De vordende studenter havde været i aktivitet siden klokken seks om morgenen, da de spiste morgenmad sammen, inden de ved halv otte-tiden satte kurs mod skolen. Samtidig sørgede de for at få vækket eventuelle syvsovere i Storgade, for deres entré gennem byen gik ikke helt stille af. Efter endnu en gang morgenmad, denne gang på skolen, fik 3g.erne at vide, hvilke mundtlige fag, de skulle op i til eksamen, og så var den mere officielle del af dagens program forbi. (Dagbladet 3.5.78).

Soranske noter

Sorø Akademis Skovdistrikt får i følge Dagbladet 13.4.1978 129.000 kroner af de fem millioner kroner, der er fordelt til kommuner og private institutioner i Vestsjællands amt til bekæmpelse af arbejdsløsheden.

»De 129.000 kr. er ikke alt, hvad vi har søgt«, siger skovrider J. Bruun til bladet. »Vi søgte en del mere. Hvor meget skal jeg ikke sige, men blot oplyse, at vi har et næsten umætteligt behov for penge til de opgaver, vi ikke selv har råd til. De opgaver er primært oprydning i de dele af skovområderne, som offentligheden benytter. I fjor gav beskæftigelsespenge skovdistriktet mulighed for at etablere nogle meget smukke udflygtssteder. Bl.a. blev stierne ved Susåen sat i stand, og der blev sat bænke af træstammer op med meget mere«. Skovrider Bruun håber, at man i år kan gøre Egevangen attraktiv. Han håber, der kan blive ryddet ordentligt op, og måske her skabt et attraktivt udflygtssted. Desuden er der en lang række oprydningsopgaver i skovene, som skovdistriktet ellers ikke ville have råd til at gennemføre. De 129.000 kroner rækker i øvrigt til 1½ mands arbejde i et år.

I fjor havde skoven to mand i gang med beskæftigelsesarbejder i fem måneder.

Sorø Bibliotek, Danmarks ældste købstadsbibliotek, fejrede den 1. marts 1978 sin 125 års fødselsdag. Initiativtageren til Sorø Bibliotek var overlærer ved Akademiet J. F. Johnstrup, der som medunderskriver på opfordringen af 13. januar 1853 til byens borgere om at skabe grundlag for et bibliotek havde Ingemann, sadelmager Trautner, snedker Hansen, gartner Voetmann og pastor dr. theol. Zeuthen. Allerede den 1. marts 1853 åbnede biblioteket i et par små lokaler i Regensen. Fra 1853 og indtil 1926 flyttede biblioteket adskillige gange, i 1926 rykkede man ind i lejede lokaler i Herrernes Gaard, der i 1954 blev købt af kommunen og som på et hængende hår undgik nedrivning (!). Siden 1956 har biblioteket fungeret herfra. I det første år udlånte man 2500 bøger, i 1977 var tallet omkring en kvart million. I 1898 trådte daværende adjunkt Alfred Glahn¹⁾ ind i biblioteksstyrelsen; hans opfindsomhed og energi betød en ny æra for biblioteket. Realskolelærer O. J. Leth²⁾ blev daglig leder, da biblioteket flyttede ind i Herrernes Gaard, og siden 1962, hvor den første faguddannede bibliotekar – Ellen Marie Lebahn – ansattes, er udviklingen gået frem med stormskridt så store, at pladsrammerne er totalt sprængt. Men nu lysner det. Arkitekterne Søren Lotz (R 1947) og Leif Madsen har udarbejdet et interessant skitseprojekt til en radikal udvidelse, hvori indgår den gamle magasinbygning, der som baghus bliver forbundet med forhuset (Herrernes Gaard) via en eksisterende mellembygning, der ombygges, så facaden får et tilsnit af bindingsværk. Sorø kan glæde sig til en særpræget *biblioteksgård!*

¹⁾ Bibliotekar ved »Sorø Sogns Bibliotek« 1899–1916; bibliotekar ved Sorø Akademis Bibliotek 1916–1934.

²⁾ Leth skrev bibliotekets 100 års jubilæums-skrift i 1953.

Hestevognmanden, Reinh. Pedersen, der har stalde i magasinbygningen ved Sorø bibliotek, må formentlig holde op som hestevognmand, hvis han ikke kan få et sted i nærheden af bykernen at opstalde hestene, når magasinbygningen skal inddrages til biblioteksformål om kort tid. Beliggenheden er af vital betydning for hestevognmanden, der bl. a. har en del kørsel med turister. Det er simpelthen via sine daglige ture gennem byen med hestene, at han får kontakt med sine kunder.

Korsang som på Absalons tid. Som en understregning af vor historiske tradition og kontinuitet sang de mandlige medlemmer af Chorus Soranus ved højmessens i Sorø kirke pinsedag et uddrag af de gamle pins hymner til Helligånden, som man kan formode har lydt i kirken på Absalons tid.

Ny messehagel blev taget i brug ved højmessen i Sorø kirke pinsedag. Med økonomisk støtte fra Sorø Sparekasse Bikuben og en anonym giver har menighedsrådet kunnet lade fremstille en messehagel med helt speciel lokal og historisk baggrund. Messehagelen er rød med bort i gylden silke. Denne bort er vævet i »gåseøjævning« inspireret af en bort på Absalons dalmatica, hvoraf vi jo har en velbevaret rest i vort Absalonmuseum i Foss' kapel. Messehagelen er designet og vævet af kunstvæver Hanne Vedel, Åbenrå, mens den håndværksmæssigt er udført af Birgitte Rindom Thomsen, Selskabet for kirkelig Kunst, København.

Vold i Sorø. To unge mænd på henholdsvis 18 og 19 år er i følge Dagbladet blevet slået brutalt ned bagfra og frastjålet deres penge på det ellers så fredelige Sorø Torv lørdag den 5. november ved 23,40-tiden. Senere på natten var tre overfaldsmænd atter på færde, denne gang ud for restaurant Klubben, hvor et ungt par blev tævet; den unge mand blev – liggende – sparket i ansigt og ryg og blev så ilde tilredt, at han måtte indlægges på sygehus.

Museet bliver bygget helt om indvendigt. I stueetagen er der indrettet store faglokaler for kemi og biologi samt et par nye auditorier – og på 1. sal indrettes tilsvarende et par store faglokaler for fysik og nogle auditorier, og både foruden og foroven en række birum. De nye faglokaler får en standard som på landets nyeste gymnasier, udtaler rektor Arne Østergaard til Sjællands Tidende den 22.2.1978. Med vanlig pietet bevarede Akademiet nogle af de gamle træpaneler og store, rummelige skabe, og på første sal bevares det gamle studererværelse, som det står nu med de gamle hylder og møbler.

Akademiet benytter lejligheden til at flytte nogle af de ældste apparater fra fysik- og kemiundervisningen over på Vænget, hvor der nu indrettes museum, og noget af inventaret er ligeledes flyttet til Vænget, men resten af de gamle borde, stole og skabe sælges på et loppemarked som det, der blev holdt i efteråret.

Håndværkerne blev færdige i underetagen midt i februar, og samtidig rykkede eleverne ind i det første af de nye auditorier. Nu er håndværkerne begyndt på fysiklokalerne på 1. sal, og endnu i nogen tid fungerer det sidste af de gamle auditorier på 1. sal, men så flytter eleverne ned – og håndværkerne overtager hele overetagen.

Arbejdet skal være færdigt til maj, og hele bygningen skal være klar efter sommerferien 1978.

Akademiets fremtid blev diskuteret på Ankerhus den 2. marts 1978, hvor Venstre og Konservative havde indkaldt til valgmode om amtet. Seminarirektor Gustav Nedergaard, Ankerhus, bragte spørgsmålet på bane, og det bekræftedes på mødet, at der ikke skal bygges gymnasium i Ringsted de første mange år,

hvilket kunne have truet Akademiets eksistens. Akademiets fremtid skal man i følge Dagbladet den 3. marts ikke være nervøs for.

Sorø Akademi blev grundlagt i Hillerød, sagde forfatteren og historikeren Palle Lauring, da han den 31. januar 1978 holdt foredrag i musiksalen på Sorø Borger- og Realskole. Frederik II havde oprettet en latinskole på Frederiksborg Slot, og pest var den direkte anledning til, at den blev flyttet. Men kongen ville i forvejen gerne have den flyttet, fordi de uvrone pager havde en dårlig indflydelse på de unge drenge. De kunne ikke synge i kirken, fordi de drak med pagerne og tog skade på stemmerne på grund af deres umådeholdne drikkeri. De unge kongesønner kom til at gå i skole i Sorø, hvor Chr. IV byggede »De unge herrers gård« til dem. De kom ikke til Sorø for at blive forkælet, understregede Palle Lauring, de fik også prygl. Reglerne for prygl var de samme for overklassen som for de fattige. Børnene af overklassen, f. eks. kongehuset og adelen, så ikke meget til deres forældre, men mere end rigeligt til deres tugtemester. Leonora Christina fortæller, at hun fik så mange prygl af sin tugtemester, at hun havde ar efter det til sin død. (Sjællands Tidende 1.2.1978).

Frokosttalere

Et TV-teknisk problem har forhindret Piet van Deurs i at holde sit løfte til os om at tale ved frokosten den 1. juni – men fortvivl ikke, han kommer senere.

Ved juni-frokosten vil i stedet Knud Palslev (S 08) glæde os med at fortælle om forskellige opfattelser af Vølvens Spådom.

I juli bliver der ingen inviteret taler, men fra august starter vi en ny sæson, hvor jeg håber at kunne røgte mit hverv bedre end hidtil – ikke med hensyn til talernes kvalitet (thi det vil være umuligt), men med hensyn til deres kvantitet.

B. W. M.

Memo

Soraner-frokost den første torsdag i hver måned (kl. 12), den 1. juni, 6. juli, 3. august, 7. september, 5. oktober, 2. november og 7. december celebreres indtil videre i Frederiksberg Raadhuskælder, Smallegade 1, 2000 København F., tlf. (01) FA 6666. Tilmeldelse pr. telefon er ikke nødvendig. Vi møder mellem kl. 12,00 og 12,15; spisningen – der er valgfri – tager sin begyndelse omkring 12,30 og varer til omkring 14,00.

Nachspiel'et udfolder sig sædvanligvis (fra omkring 14-tiden) hos Prætoriana, Henrik Steffens Vej 2, 1866 København V., hvor soranere, der er forhindret i at komme til frokost, også er velkomne.

Translokation den 15. juni.

Soransk Samfund

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

Overlæge Palle Taarnhøj (formand)
Amtssygehuset
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lok. 475 el. 476;
priv. (03) 67 49 93

Direktør, cand. jur.
Svend Clausen (næstformand)
Amaliegade 21 A, 1.
1256 København K.
(01) 13 51 05, (03) 19 12 35

Civilingeniør S. Kamman (kasserer)
Tobaksvejen 10
2860 Søborg

Sekretær fru Margot Nielsen
ma., o., to., fre. (9-13), ti. (12,30-16,30)
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

Socialrådgiver frk. Bodil Wille Møller (sekr.)
Ndr. Frihavnsgade 84
2100 København Ø.
(01) 26 30 93, arb. tlf. (01) 12 33 10

Departementchef Ole Perch Nielsen
Ministeriet for kulturelle Anliggender
Nybrogade 2
1203 København K.
(01) 13 93 01; priv. (03) 27 38 25

Steffen Taulborg Hummelose
Ny Lellinge Hovedgård
4631 Lellinge
(03) 67 15 18

Sergent Thomas Rasmussen
Ryttergårdsvej 20, 208
3520 Farum
(03) 27 26 00, lok. 218

Grosserer Erik Sanders (formand for Soransk
Samfund Jysk Afdeling)
Skadsholm
9520 Skørping
(08) 37 19 00

Indkøbschef Olaf Teusch (formand for Soransk
Samfund Fynsk Afdeling)
Hesselhøjvej 4
5672 Brobyværk
(09) 76 13 11

Universitetslektor mag. art.
Thyge Winther-Jensen
»Brogården«, Lønholt
3480 Fredensborg
(03) 28 29 31

Rektor Arne Østergaard
Rektorgaarden
Sorø Akademis Skole
4180 Sorø

REVISION

Statsautoriseret revisor E. Lüders-Thomsen
Frederiksgade 9
1265 København K.
(01) 15 44 15

SORANERBLADET

Redaktion: Fra 8.78:
Paul Rantzau Lektor Svend Ranvig
c/o Bergsøe, Bülowsvej 24 B, Kongebrovej 28
1870 København V. 4180 Sorø
(01) 31 87 31 (03) 63 08 57

Administration: Dir. Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
(01) 13 86 66

Fraternitas Sorana

FRATERNITAS SORANA'S LEDELSE

Christian Bakmann
Christensen (formand)
Dalsvinget 14
8270 Højbjerg
(06) 27 03 25

Ebbe Christiansen
(kasserer)
Engdraget 13
4600 Køge
(03) 66 78 70

Palle Taarnhøj (viceformand)
Amtssygehuset
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lok. 476

Olaf Krog-Meyer (sekretær)
Skovvangsvej 7
4600 Køge
(03) 66 72 14

CRICKETKLUBBEN »SORANERNE«

Formand: Revisor Sidney Nørgaard, Amager Boulevard
127, 2300 København S. Telf. (01) SU 50 58.

Bane: Gentofte Stadion, Ved Stadion (nær Gentofte
Station).

Træning: Tirsdage og torsdage fra kl. ca. 17,30.

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alléen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Ryegade 23
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

Installatør

**B. Quirinus-
Jensen**

Sorø

(03) 63 05 14

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

SAAB
AUTOBIANCHI
Salg-Service

Aut. SAAB forhandler
NIELS THIELE
Automobiler
STENLØSE
Tlf. (03) 17 00 72

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL**
SORØ

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 6 00 71 63

Storno

RADIOTELEFONER
Artillerivej 126
Telefon (01) 57 68 00

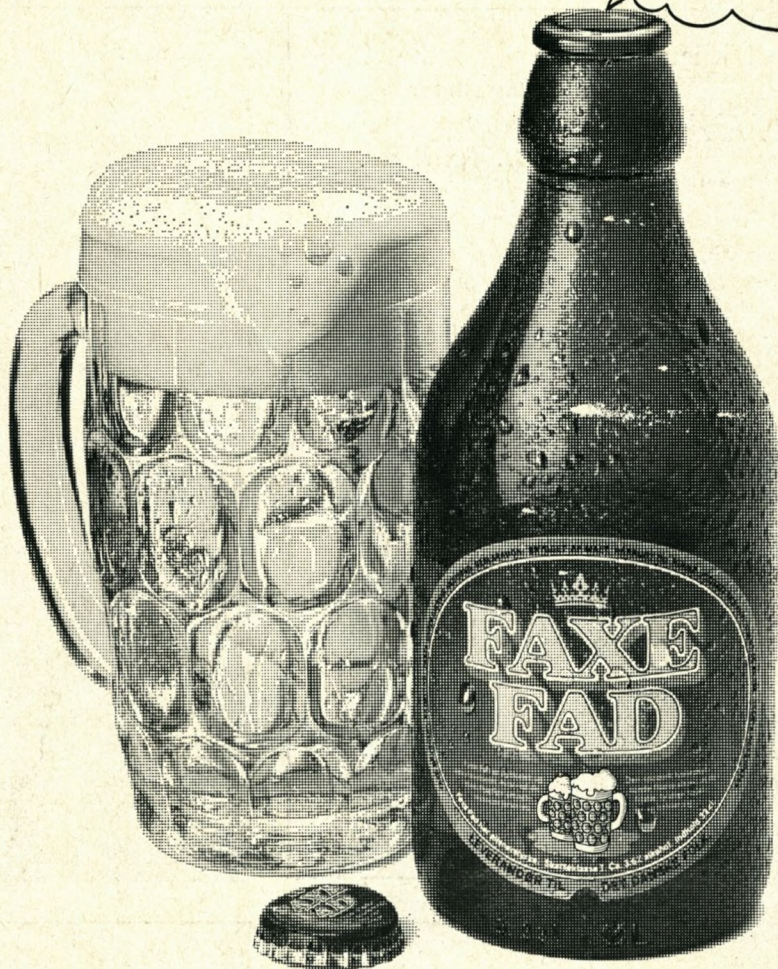
THOR-VASK

NÆSTVED
TELEFON 72 25 50

79 HR FULDMÆTTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGÅDE 208-3 TV
1800 KH V

Hvorfor nøjes med en almindelig pilsner, når du kan få en Faxe Fad til samme pris.

JEG ER
UPASTEURISERET.

Samme mængde og styrke som
almindelig pilsner-og samme upasteuriserede
kvalitet som Faxe Fad på dåse.

FAXE
BRYGGERI

-leverandør til det danske folk.